

Előfizetési feltételek:
Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.
Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarnokaságában.
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 8 kr;
többesóránál 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyilvált”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferenc, Teleki K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppel, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Hazánk büszkesége.

Debreczen, 1899. október 21.

A gondviselésnek adassék dicséret és dícsőség, nemcsak szépsége képezi már hazánk büszkeségét, de egy hatalmas alkotás is, mely kincses bányája is lett az államnak.

A magyar államvasutait (MAV.) értjük ez alatt, a mely ezelőtt 40 évvel alig volt figyelembe vehető nagyságu s ma az ország büszkesége már.

Igen a haladás vívmányai közt, melyekkel a nemzetek nagy világversenyében részt veszünk s melyek külföldi tiszteletét részünkre nagy mértékben megszerezték főképpen a magyar kir. államvasutak azok, melyek a virágzás örvendentes képét nyújtják.

Óriási arányokban terjeszti ki az államvasuti hálózatát, mely mind újabb ereket nyit meg a lüktető forgalmi életnek, a nemzetgazdaság új tereit hódítja meg, feléleszti, megtermékenyíti.

A Máv. a modern technika minden előnyével el van látva, a fejlődés oly magaslatán áll, mely legkitűnőbb külföldi szakférfiak elismerését, sőt irigységét is felkelti.

A guruló anyag jósága, a személykocsik kényelme, a forgalom kulánis lebonyolítása, a nagy igények legelőzékenyebb kielégítése ismert előnyei ennek a forgalmi intézménynek, mely kitűnő vezetésben bátran vetekedhetik a művelt nyugot leghatalmasabb és legrégibb vasutjaival.

A Máv. sorsa kitűnő kezekben nyugszik; Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter becsvágyát helyezi belé, hogy kitűnő szakismeretét, fáradságtalan munkarejét és elérhetetlen szervező talentumát, melyek az osztrák-magyar államvasut társaság igazgatótanácsában oly fényesen beváltak, teljesen és egészen, e nagy nemzeti mű fejlesztésének szentelje.

És hogy a kereskedelmi miniszter komolyan veszi szép feladatát, azt nemcsak a javítások és beruházások nagy programja bizonyítja, melyek az államvasutakat nemzeti feladata teljesítésére képesítik, hanem fényes pénzügyi eredményei is a Máv.-nak, melyek beszolgáltatott feleslegeikkel hatalmas készpénz alapot juttatnak az állampénztárnak és ilyenképen hathatósan támogatják a kormány pénzügyi politikáját.

Épp ily virágzó fellendüléssel találkozunk az állami iparoknál, melyek e Máv.-val összeköttetésben vannak.

Ezek nem csak fényes példákul szolgálnak a hazai iparnak, hanem a külföldön is kitűnő presztigének örvendenek. Így nagy megelégedéssel értesülünk Szófiából, arról, hogy a bolgári államvasut 10 drb. teher- és 4 drb. gyorsvonati mozdony szállítással bizta meg a magyar államvasutak gépgyárát.

Hegedűs kereskedelemügyi miniszter ilyen módon a határokon túl is jó hangzást szerez a magyar névnek és czéltudatos tevékenységben teremteni szerető vidám kedvvel hangzik szájából a Máv. bevált jelszava: „Előre!”

Tehát a Baross Gábor öröke bele került elvégre ama kezekbe, a melyek a legilletékebbek.

Várt is rá a nemzet, s nagyon derék, hogy nem hiába várt!

Bár minden héten ilyen lendületről adhatnánk hírt; akkor csakugyan erősen bizni lehetne államunk gyors fellendülésében. N.

Veszendő lelkek.

— Helyi érdek. —

Debreczen, okt. 21.

Nem azokról a veszendő lelkekről kívánunk szólni, a kik egy helybeli egyházi lap szerint városunk egyik leghatalmasabb hitfelekezetétől egy másik által elhódítottatnak a jótékonykodás gyakor-

lása révén, bár ez is igen hálás tárgy lenne most, — de megemlékezünk ama veszendő lelkekről, a kik a társadalom számára elvesztek, korán a pusztító járványos betegség útján.

A legnagyobb megdöbbenéssel vesszük tudomásul, hogy a gyermek halandósága roppant arányokat öltött városunkban, olyat, a mely igazolt rettenéssel tölti el az aggódó szülők szerető szívét, mert nincs hatalom, a melylyel kellően védjék féltett kincseiket, a jövő reményeit, szeretett gyermekeiket.

Skarlát dühöng a városban és két hét alatt 60 megbetegedett gyermek közül 33 halt el. Alig van ház, a hol beteg ne volna, az orvosok a végki-merültség vannak igénybe véve s minden védekezés dacára egymás után szaporodnak a temetőben az apró sírdombok, mintha az öt éven alóli gyermekeket a végzet kiakarná irtani.

Szeretjük hinni, hogy ennyire talán még se fogunk jutni, mert az mégis rettenetes lenne, hogy nem is az apák, de a mások bűnei miatt az ártatlan gyermekek lakoljanak.

Nem irigyelhető helyzetben vannak a szülők ma Debreczenben, folyton aggódva lesik gyermekeik minden változását s az éj csöndje nem hoz álmodást, mert ott leselkedik a gyilkos tör, mely titkon lepi meg az ártatlan kis gyermekeket s úgy látszik, széles mezőn drága helyen, oly fű nincsen, haláltól a mely megmentsen.

A mely megdöbbenés hatása alatt nagyon igazoltnak tartjuk, ha a helybeli sajtó kizárólag a veszélylyel foglalkozik és egyenesen a hatóságokhoz fordul, nemcsak pillanatnyi segélyért, de alapos intézkedésekért, a melyek megszüntetnék azt a rettenetes állapotot, hogy Debreczenben legnagyobb a gyermekek halandósága.

Nem elég az iskolákat bezárni, ez csak amolyan félszeg és kétes értékű intézkedés, a mely talán nem is segít annyit a baj enyhítésén, mint némelyek remélni szeretik.

Alapos intézkedéseket kér a város közönsége a meg-megújuló veszélyes járványok ellen s talán inkább kell teljesíteni, mint drága pénzen, oly építkezéseket létesíteni, a melyek nem járnak annyi haszonnal, mintha egyszersmindenkorra kiirtanák a város területéről a járványok „meleg ágyait.”

Vagy talán itt is igaz a mit Kossuth Lajos mondott: hogy: A magyar ember irtózik a kezdeményezéstől? No hiszen, akkor csak nagyobbítsák

a temetők területeit, mert hamar be fognak telni és Debreczen ott lesz, hogy kissébb városok tul fogják szárnyalni népesedés tekintetében, a mikor aztán az üzletvezetőség, kir. tábla, sok hivatal megy más városba, a hol kevesebb a veszedelem és több a biztonság.

Tudjuk mi jól, hogy az e téren szükséges intézkedéseket a hatóság jól ismeri s ép ezért óvakodunk tanácsot adni, de ezt már a közönség követelheti, hogy tegyenek sokat, nagyon sokat a rossz közegészségügyi viszonyok mielőbbi alapos megjavítására.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

Künt őszi napfény dereng és bent a kályha terjeszti enyhe melegét.

A lomb megrendült, elhulltak a levelek és — nem nyílik több virág a jövő tavaszig.

De hát kit is érdekelne a lomb, a levél s az illatozó virág, a mikor az ős szele fázós nótákat füttyörsz.

A hangulatához legjobban illik a jó száraz — tüzifa!

Hiszen, szó sines róla!

Szép, nagyon szép a fa, a mikor levelet hajt, virágot hoz és — gyümölcsöt ad.

De leghasznosabb akkor, a midőn a hideg ellen veszi fel a harcot és értünk — hamuvá válik.

Ezt az áldozatot az ember senkiért soha — meg nem teszi.

Azt mondják, hogy a mai kor nem tud — eszményi lenni.

Ej, de hogy nem!

Hát nem eszményi dolog az, hogy a 73 éves Jókai, feleségül vesz egy 20 éves erőteljes zsidó kisasszonyt

És az, hogy Stefánia — a bánatos özvegy trónörökösné — a trón-lépcsőről férjhez megy egy — magyar grófhhoz?

A trónörökösné meg maga mellé emel egy 31 éves grófnőt és — lemond a koronáról.

Ne beszéljete! A pénz uralma idejében is van hatalma a szívnek.

TÁRCZA.

A két félisten.

— Elbeszélés. —

Egy nagy hivatalnak félreeső szobájában már harmincz esztendeje ült együtt két öreg irodatiszt. Két vén hajótörött, a ki az élet viharából kikezmergett erre a rejtett sivar, kis szigetre s itt megült.

Az egyik bizonyos okmányokból napestig adatokat irt be egy nagy könyvbe, a másik egy nagy könyvből napestig adatokat irt ki bizonyos okmányokba. Ebből éltek és várták a halált.

Közben pipáltak s olykor keveset beszélgettek. As egyiket úgy szólították, hogy ezredes ur: a másodikat úgy, hogy Herr Major. Az ezredes igen komor, csendes magyar ember volt; az őrnagy vidámabb és fecsegésre hajlandóbb német.

Az ezredes negyvennyolcz-negyvenkilenczben a honvédeknek szolgált; az őrnagy ugyanakkor, mint osztrák katonatiszt, a magyarok ellen verekedett.

Mind a ketten biczegtek egy kissé, az egyik jobb, a másik bal féllábára. A rossz időt a két nyomorékká lőtt félláb egyformán megérezte.

Az ezredes ilyenkor csak halkan sziszszent márist az ifjuhoz. De mégis mérsékelte magát s egyet egyet, de az őrnagy rendesen szóvá tette bajukat.

— Ugy-e fáj, Guszti.

— Nagyon.

— Nekem is... De az már igaz, hogy Ácsnál jól lóttetek.

— Ti nem.

— No persze, mikor minden java bataillonunk Olaszországban volt.

— Hát ugyan?... Nekünk meg nem is voltak java batalionjaink.

— Dej'szen, Guszti, a tietek mind az volt.

— Volt ám a manó!

— Én nem mondom, hogy mindjárt kezdetben. De később nagyon is belejötték a verekedésbe.

— Ti meg a szaladásba.

— Könnyen beszélés, Csak próbáltad volna meg te is mi az, mikor néhány vereség demoralizálja a csapatokat.

— Sajna, próbáltam, én is.

És az ezredes szomorúan sóhajtott. Az őrnagy pedig a sóhajtság után nem bolygatta többé hadi emlékeiket.

Egyszer egy igen szeles fiatalember nyitott be nagy pipafüstös, rideg hivatalszobába. A két rokkant öreg ijedten s ellenséges gyanakodással nézett rá.

— Döbrey Ágost ezredes urat keresem.

— Mit akar velem? — mordult rá a kedvetlen irnok-ezredes.

— Dicső szabadságharcunk félisteneink hőstetteiről akarok írni a legolvasottabb újságba. Meg-interviewolom tehát a még életben levő félisteneiket, hogy az ő hősteteikről a maguk elbeszélését adhassam.

Az ezredes szerette volna odavágni a kalasát az ifjuhoz. De mégis mérsékelte magát s csak annyit mondott neki kelletlenül:

— Ugyan hagyjon békén!

A jó akaratu és hazafias ifju nem értette, mint fogadhatja őt ilyen gorombán egy félisten, ki nek fejjére ő friss babért akar fűzni,

— Sose fűzze, inkább főzze! — dörmögte keserűen a harapós öreg.

Az ifju mélyen megsértődve távozott. Az őrnagy azonban utána sompolygott s még megfogta a lépcsőn. A jó ijedős németet nagyon bántotta volna, ha az ő régi kenyeres pojtásáról valami izetlenség kerül az újságba. Megmagyarázta hát az ifjunak, hogy az ezredestől nem szabad zokon venni, mert a hazáért kapott régi sebek még most is nagyon kínozzák.

— S hány sebet kapott az ezredes? — kérdezé, kivonván jegyzőkönyvét az ifju.

— Legalább hármát — felelé az őrnagy. (Tudta ugyan, hogy csak egyet, de látta, hogy azzal az ifju nem lenne megelégedve s így kettőt hozzá-fűllentett.)

Egyszóval: az interview, mely a szobában a mogorva ezredessel nem sikerült, itt a lépcsőn, a nyájiasabb őrnaggyal fényes eredményre vezetett. Az ifju temérdek kérdést adott fel az őrnagynak s az bőségesen felelt mindenre.

Mégis mikor visszament a közös hivatali szobába, az őrnagyot nagyon kényelmetlen érzés lepte meg s nem mert az ezredesnek szemébe nézni. Mert, noha igaz, hogy őt a felelgetésben nem vezette más, mint az öreg pajtás iránt érzett nagy szeretet, attól tartott, hogy a füllentésekben nagyon is messze ment. Igen, egy kissé több véres caatát talált mondani, mint a menyiben egy ember az idő és térbeli nehézségek számításba vételével, valósággal vitázhatott. S még egy aggasztotta. Az ifju faggatásaira őnmagáról beismerte, hogy 48/49-ben szintén őrnagy volt s itt verekedett — azt azonban elfelejtette hozzátenni, hogy nem a magyar részen.

No, lelkesmeret furdalásai és aggdódásai nem is bizonyultak ok nélkül valóknak.

Másnap kora reggel hivatalba menés előtt

megvette az újságot, kétségbe esve látta, hogy mit cselekedett.

Két félisten — ez volt a cím. Az egyik az ezredes, a másik persze ő maga. S még hozzá ő a kettő közül a nagyobb. Hogy ő mindig oroszlánképpen küzdött vitéz ezredese oldalán s mikor már ez lankadt, ő állt az ezred élére s diadalról-diadalra vezette azt. Az ezredes sebeit az újságíró is megtoldta kettővel s így azok száma őt lett. De mi ez az ő sebeinek számához képest! Őt a hálás interviewer valósággal szitává lövette és gulyás bussá aprította. S míg az ezredessel alig vivatott végig valamivel több csatát, mint a mennyi a szabadságharcban összesen volt, — addig a legvitézebb honvédőrnagynak — így nevezte őt — felfedezte azt a csodaembert, a ki Budavár fokára elsőül rohant fel s a ki a Piski-hidon, a szent-tamási sánczon, a branyiszközi hegyen, a csornai lovasrohamban, a komáromi kitörésnél s még minden egyebütt is egyaránt mindig a legelső volt, kezében nemzeti zászlót lo-bogatva. S a mit legmeghatóbbnak talált benne hősteteinek leírója, az ama páratlan hűség, melylyel mogorva ezredeséhez máig is ragaszkodik. Elkísérte zordon parancsuokát — úgy mondá a czikk — a dicső harcok szomorú vége után a száműzetésbe s a penészes osztrák kazamatákba: viselte vele a súlyos bilincseket s immár harmincz esztendő óta együtt eszik a kegyelem-nyújtotta irodatiszti nyomorúságnak keserű kenyerét.

A szegény penzionátus osztrák őrnagyot ki-verte a hidegverejték, mikor mindezt a jóakaró és hazafias zagyva örültséget végigolvasta.

És az a tudat, hogy e roppant bolondgomba természetek tulajdon ő maga vetette el csiráját, teljesen feldulta egész valóját.

Már most hogyan kerüljön ő még ez életben

De persze csak azoknál, a kiknek nem kell gondolni arra, hogy lesz-e holnap — tej, a mibe kenyeret is lehetne — aprítani!

*

A világbeke születésének évében erős harc van folyamatban egy hatalmas nemzet, az angol és egy parányi nép, a — burok között.

Ugy látszik, hogy a hatalmas angol népnek nehéz dió akadt a foga között.

Nem bír a kis bur néppel.

Vagy a dió nagyon erős, vagy az anglus foga gyenge hozzá.

*

Az is furcsa, hogy az óriás Muszkaország pártját fogja a kis bur népnek a hatalmas Anglia ellen.

Ők pedig a szintén parányi finn népet szerte szórják a világba.

Hát ismét a régi mese? Hogy a mi szabad a muszkának, nem szabad az — anglusnak!

Szervusz, egyenlőség!

*

A helybeli egyházi lap nagyon méltatlankodik a miatt, hogy egy katolikus jótékony egyesület három esztendő alatt 151 kálvinista család nyomorán enyhített.

Azt mondja, hogy: drága lesz ennek az áral!

Hát olyan gyengén látják el a kálvinistákat hit dolgában a papok, hogy hitüket is adják egy kis — kenyérért meg tűzfáért?

Nagy kérdés, hogy ki a hibás, ha a nyáj — elszéled.

A nyáj-e, vagy a — pásztorok!

Itt a városban erre nehéz a felelet.

De a Hortobágyon akármelyik számadó hamar meg tudná magyarázni a — karikással.

*

Hát abban ki a hibás, hogy a gyermekek úgy pusztulnak Debreczenben, mint ősszel a — légy?

A gyermekek? a szülők? az orvosok? vagy a — hatóság?

Hát bizony erre se volna nehéz megfelelni, de — ne szólj szám!

Hiszen mindig arról jajgatunk, hogy sok az eszkimó, kevés a foka!

Legjobban megoldja e nehéz társadalmi kérdést az, ha a kis eszkimókat kiliferálják a — temetőkbe!

Legalább ezek soha se fognak — alkalmatlankodni!

*

A mennyiben a szinigazgató Egyiptom gyöngyével nem találta fel azt, a mit keresett, elővette „A házi béke” című darabot.

Sokan mégnézték. Jól számított az igazgató.

Mert gyöngy sok helyen van, de a házi béke a legtöbb helyen — ismeretlen dolog.

HÍREK.

— **Koszorú a kirakatban.** Október vége felé járunk és közeledünk ahhoz a naphoz, melyen kegyeletes és érző szívek ünnepet ülnek a temetőben. Gyorsan fog leperegni ez a néhány nap, a mely elválaszt bennünket novembertől. Fényes kirakatok

a komor, szótlan, szigorú ezredesnek, a tréfanem-értő Gusztinak szeme elé?

Ő tegnap azt hitte, vagy legalább remélte, hogy az az ifju ur inkább elfelejt (majd egyet-mást az ő tulzott regéből s így az ezredes körülbelül érdemeihez méltóan, vagy legfeljebb némi komolyan vehető jóakarattal lesz az újságban méltatva. S ime, jaj, az a szeles ifju az ő toldásait szertelenül megtoldotta s ezenfelül is összehordott betet-havat. Most nevétségessé vannak téve mindketten: ezredes ur és Herr Major egyaránt.

Kaczagni, gunyolódni fog velük az egész hivatal. Különösen vele, a ki megtette magát a minden időben hű és jámbor osztrák katonát magyar szabadsághősnek. S el sem tagadhatja, hogy ez egész hazugság-tengernek ő a forrása, mert hiszen a cikk rávall, köszönetet mondván neki a szívesen nyújtott adatokért.

Dehogy mert bemenni a hivatalba! Még a városban sem volt maradása. Ugy érezte: mindenki rá néz s megveti kineveti őt. Különösen attól rettegett, hogy az ezredessel találkozik s az megsemmisíti. Kifutott a szabadba, tul a városon s izgatottan bolygott a réteken, ligetekben, a merre senki sem jár.

Egy utfordulónál beleütközött egy hozzá hasonló bolygongó s biczegő alakba.

Elképedt. Az ezredes volt. De ez nem rohant rá, hogy megfojtsa, hanem ép úgy elpirult, mint s lesütötte szemét, mint ő.

Jó ideig zavartan, szemérmesen, szótlanul állottak. Végre is az ezredes törte meg a csendet:

— Hát téged is kiirt a városból az a gonosz-tetőv... Hiba volt úgy ráfordnem. Bizonyosan ezért tette, bosszúból.

— Persze, bizonyosan! — S még azt meri írni, hogy én mondtam neki.

széles üvegablái megett feltűnedeznek már a koszorúk. Ma még kevés, de holnap már több. Valóságos virágerdő lesz egy-egy gazdagabb üzlet kirakata. A szivekre pedig beköltözik a kegyelet. A homályból, feledésből lassan-lassan kibontakozik egy-egy ember képe. Embere, a ki elhullott, kidőlt közülünk, a ki pedig nagyon drága volt lelkünknek. Előveszszük a koszorút, tisztogatjuk a lámpákat. Szomorúan folyik minden házban a készülődés. Hiszen mindenkinek van halottja. Talán egy, talán kettő, talán több... És november elsején fényárban fog uszni a temető, a mely pedig most oly elhagyott csendes és sötét.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt 10 órakor négy névszerinti szavazás megejtése végett gyűlésre gyűlt össze. Azaz nem nagyon gyűlt. A különben nem nagy, de nagynak nevezett tanácssteremben alig lézengett egy pár városaty. Nem volt bizony semmi érdeklődés, pedig a tárgysorozat mind a négy pontja megérdemelte volna ezt. Az első névszerinti szavazást még csak meglehetett volna ejteni, mert ez már harmadizban volt kitűzve s így nem kellett tekintettel lenni a jelenlevők számára. Ez a tárgy a gubáskallója néven ismert földterület árverésen történendő eladása volt, melyet a közgyűlés 1800 frt kiküldési ár kikötése mellett egyhangulag elfogadott. A többi névszerinti szavazásokat — a mennyiben ezek csak másodizban voltak kitűzve — el kellett halasztani október 28-ára kitűzött újabb városi közgyűlésre.

— **A püspök nevenapja.** Fényesen ünnepelte meg városunk közönsége a r. kath. vallásuk érdemeiben gazdag főpapjának, dr. Wolafkának Nándornak névenapját a hó 19-én. Előző nap estéjén a r. kath. leányiskola növendékei rendeztek tisztelőre színelőadást s ugyanazon este a róm. kath. hívek zene szóval s lámpionnal vonultak lakása elé, a hol Tóth László r. kath. tanító üdvözlötte a főpapot, mire szívélyes választ adott. Később a dalárdák szerenádoltak. Csütörtökön zenés mise után a záróban üdvözlötte a növendékeket, aztán késő délután lakásán fogadta a megszámlálhatatlan tisztelgőket, kik közt ott volt hegymegi Kiss Áron ev. ref. püspök. Megjelent a helybeli tanács, az összes hivatalok vezetőikkel valláskülönbőség nélkül. Az ünnepelt főpap a töle megszokott előzékenységgel és szíveséggel fogadta jókíváncsiakat. A magunk részéről is legszívesebben járunk a főpap üdvözlőhöz, mert elfoglaltság nélkül nagyra tudjuk becsülni egy egyházi, mint társadalmi áldásos törekvéseit, a melyekben semmi nyoma sem nyilvánul az elhalászás vágyainak. Pap és ember ő, ki híven kívánja töltetni tisztét s mi azt óhajtuk, hogy kövesse példáját minden hitfelekezet papja s akkor nem lesz alkalom veszendő lelkükre. — A nagy közönség szeretete és tiszteletének nyilatkozata a bizonyosság, hogy dr. Wolafka Nándor nemesen tölti be hivatását. Éljen soká, boldogan, megelégedve, szeretettől környezve.

— **Posta és távirda igazgatóság Debreczenben.** Az a régi és általános óhaj, hogy Debreczen város külön, önálló posta- és távirda igazgatósággal bírjon, a megvalósuláshoz áll közel. A minisztériumban ugyanis már régebben foglalkoznak a postaigazgatóságok számának meg-

szaporításával, sőt ez irányban véleményezésre fel is kérték az összes postaigazgatóságokat. A postaigazgatóságok többek közt Debreczen jelölték ki, mint, a mely város erre egy közlekedési, forgalmi s minden e kérdésben számottevő tekinteteket bír a legalkalmasabb. Sőt a minisztériumnál tovább mentek az új posta kerületi térképet már kidolgozták s ott már Debreczen, mint posta- és távirda igazgatósági székhely hozzá tartozó kerületével van berajzolva. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester most ez ügyben Budapestre utazott, hogy Nándor Vincze posta- és távirda igazgatósági miniszteri osztálytanácsosnál tisztelegjen, a szükséges felvilágosításokat megadja s egyben az igazgatósági székhely kérdés gyors megoldását a város és környéke közönségének érdekében kérelmezzé.

— **Csokonai-kör ülése.** Debreczen tevékeny irodalmi köre, a Csokonai-kör csütörtök délután Széll Farkas kir. táblai tanácselnök elnöke alatt tartotta meg választmányi ülését. Az ülés azzal vette kezdetét, hogy az érdemes elnök nagy elfoglaltságára tekintettel, legalább a kör jövő évi közgyűléseig az elnöki teendők alól való felmentését kérte. A kérelem teljesítése elől a választmány nem zárkozhatott el s elnöki teendők további ellátásával a két elnököt Komlóssy Arthur és Gressy Kálmán bízta meg. Azután tudomásul vette a választmány a kör által júli. 30-án rendezett Petőfi ünnepély, augusztus 2-ikán a debreczeni csata félévszázados évfordulóján rendezett emlékünnepély lefolyásáról, valamint a szalontai Arany, a nagykarolyi Petőfi, aradi vértanu, selmecbányai szobor leleplezési ünnepségeken történt képviseltetéséről szóló jelentéseket. Azután szíves készséggel adta meg az engedélyt a kör ahhoz, hogy Lovász János elbeszélései a Csokonai-kör egész alatt jelenjenek meg, sőt egyik tagját az előző írásával is megbízta. Elhatározták, hogy november 17-én az alapszakályok rendelkezéséhez híven Csokonai-ünnepélyt, ugyisint azt is, hogy E. Kovács Gyula emlékszóbjára felolvasó estélyt rendeznek. A program meghatározását a jövő választmányi ülésre halasztották.

— **Protestáns emlékünnep.** A debreczeni theologia ifjúsága, mint minden évben, úgy az idén is nagyszabású ünnepélyt rendez a protestantizmus születése napján október 31-én délután 4 órakor a diszteremben. A kántus éneke után dr. Erdős József tart beszédet, azután Kovács Kálmán szavalja a Zwingli emlékére írt ódáját, Papp Gyula Selyei Istvánról tart felolvasást s a Kiss Tamás záró beszéde után közének zárja be az ünnepélyt. — Este lakoma lesz.

— **Debreczeni kör.** A fővárosban korré alakulni akaró debreczeniek meglehetősen meglehetősen bocsátottak ki a hó 22-én vasárnap délután 3 órakor a debreczeni körnek a Klotild kávéház felemelvényén (IV. Irányi- és Lipót-utca sarok) tartandó közgyűlésére, melynek a következő tárgysorozata leendő: 1. Az előkészítő bizottság jelentése. 2. Választások. 3. Az alapszabályok tárgyalása. 4. Esetleges indítványok. A mozgalom élén Király Ernő, városunk szeretett képviselőjének Dr. Király Ferencnek fia áll.

— **Dr. Balkányi Miklós párbaja.** Érdemes párbajgyben tartott végtárgyalást a debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffman József bíró elnöklésével. A tanács tagjai: Kolbenhayer és Ferenczy bírák, a közzéadott dr. Nagy László ügyész képviselte. Vádlottak: Dr. Balkányi Miklós ügyvéd és Szabó Lajos volt vinczellérképző iskola igazgató, ez utóbbit dr. Megyeri ügyvéd védte. Vádlottak ez év márczius hó hetedikén egy gyűlésen összeszólalkoztak, a mikor is dr. Balkányi sértő kifejezésekkor illette Szabó Lajost. E sértés után Szabó: Nyíri alezredes és Csanak János földbirtokos által provokáltatta dr. Balkányit, a ki Vecsey Imre tanácsnokot és dr. Bakonyi Samu ügyvédet nevezte meg segédeikül. A párbaj segédek pisztoly párbajban állapodtak meg, melyet 25 lépés távolságról 10 lépés avancsal másnap a helybeli huszárkasznárnyban meg is vívott. A párbaj a felek sérülése nélkül végződött. A tárgyaláson a btk. 296. §-ába ütköző párvialdal vétsége miatt vonattak felelőségre a párbajozók. A törvényszék a megtartott végtárgyalás után dr. Balkányit 14 napi, Szabót pedig 8 napi államfogházra és a felmerült költségek megfizetésére ítélte. A törvényszék ítéletének indokolásában enyhítő körülménynek felhozta a felek büntetlen előéletét, a párbaj enyhe feltételeit és hogy az avancot nem vették igénybe. Dr. Balkányira súlyosbító körülményt képezett, hogy a sértést ő követte el. Az ítélet ellen az elítéltek, mint a védő és a kir. ügyész fellebeztél jelentettek.

— **Tizenhárom és a péntek.** Debreczenben, a hol a babona iránti hajlam még nem veszett ki az emberekből, olyan eset történt, a mely a tizenháromas számtól s a pénteki naptól való irtózást megnöveszti. A honvédhuszár tisztek iskolájának az idén 13 tagja akadt s hogy az előadásokat pénteki nap kezdték. Igen természetes tehát, hogy a tizenhárom huszártiszt közül szerencsétlenül kell járnia. Azaz ezuttal többnek, mert a tizenhárom pénteki napon fogott a tanuláshoz s így a babona nem elégedhetett meg egy áldozattal. Hát a mitől a deb-

reczeni babonások féltek, az be is következett. E hó 13-án az az pénteken, a tisztiskola 13 tagja vadászni ment, a melyen Perczel tábornok is részt vett. A vadakat kopókka hajtották s a vadászok lóháton vágattak a mezőségen. E futtatásban a tisztek közül, mikor éppen árkot ugrattak át, két hadnagy lebukott. Az egyik karját és lábát törte, a másik pedig a fején szenvedett veszedelmes zúzódást.

— **A Vilmos-ezred törzse Debreczenben.** Megirtuk már, hogy a Vilmos huszárezred törzsét áthelyezik Debreczenbe. Az ezred-törzs — mint ujabbban értesülünk — f. hó 25-én jön át Debreczenbe. — Szerdán jöttek át báró Leonard alezredes, ezredparancsnok, csabai Horváth János, az ezredes adjutánsa, gróf Hardegg, a „Pionier czug” parancsnoka és Wich von der Reuth Lajos, főhadnagy, proviant tiszt. — A törzssel együtt Debreczenbe jön a braganzai herceg is. Az ezred-törzs áthelyezése alkalmából a távozó tisztek tiszteletére búcsuzást rendeztek.

— **Esküvő.** Guttman Ármán fia Mór e hó 29-én d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget a nyíregyházi izr. templomban Burger Sámuel nyíregyházi terménykereskedő bájos leányának, Aranka kisasszonynak.

— **Halálozás.** Egy, a közügyek terén érdemeket szerzett férfi haláláról küldtek hozzánk gyászjelentést Nyírbátorból. A híres Mandel család Nestora, Mandel Eduárd nagybirtokos nincs többé. Halála nem csak szélesen kiterjed családját, de egész Szabolcsmege és különösen Nyírbátor köz- és kultúregyleit a legérzékenyebben érintik. Mandel Eduárd a megye és városa érdekeit folytonosan szívén viselte; ő előtte nem volt válfélekezet ott, ahol segíteni kellett jó tanácssal és áldozattal s így halála egész Szabolcsban méltán a legnagyobb részvételt keltette. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

„Fájdalomtelt szívvel jelentjük a legjobb apa, nagyapa, dédapa, após és sógornak Mandel Eduárd nagybirtokos és gyárosnak, Nyírbátor város diszpolgárának, „Mandel Eduárd és társai” cég megalapítójának és főnökének, Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának, a XX-ik izr. községkerület elnökének, a nyírbátori takarékpénztár igazgatósági tagjának stb. f. hó 18-án boszszas szenvedés után, élete 85-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei f. hó 20-án délelőtt 10 órakor fognak örök nyugalomra tetetni. Béke lengjen hamvai felett! Áldott legyen emlékezte!”

— **A vízvezeték előmunkálatai.** Tudvalevőleg a városi közgyűlés nemrégiben tízezer frtot engedélyezett a nagyerdei vízvezeték alapból a városi általános vízvezeték munkálataira. Ezek az előmunkálatok az országos egészségügyi osztály mérnöki osztályának felügyelete és vezetése mellett megkezdődtek próbákút ásásával. Két ilyen próbákút a Tőcző folyón s a debreczen — b. újvárosi ut mentén már el is készült. Az egyik kut 192/20 cm. mélyről percenként 35 liter, a másik kut 164/14 cm. mélyről percenként 16 liter vizet ad. Most, hogy ezek a kutak elkészültek a mérnöki hivatal jelentést tett a tanácsnak, a további munkálatokra nézve. A mérnöki hivatal azt kéri, hogy miután az engedélyezett 10,000 frtból részint a kut furásához szükséges eszközökre, részint a kut furásnál felhasznált munkákra kilenczezer néhány száz forintot már elköltöttek s így még 800 néhány frt áll rendelkezésére, a már kész kutat pneumatikus szivattyúzáshoz és vízszolgáltatási erejüknek ilyen módon való kipróbáltatásához a közgyűlés beleegyezését kéri.

— **Tizenhatesztendő gyilkos.** A debreczeni nyulas-csárda közelében két síheder juhász bojtár Török István és Faragó Mihály pénteken együtt legeltették a reájok bízott juhnyájukat. Délben ebédközben egy korbács miatt összeveszttek és a veszekedésnek az lett a vége, hogy a 16 éves Török István a bicskáját tövig belemártotta czimborájának a szívébe. Faragó holtan került el a gyepen. A véres holttestet másnap találták meg az arra felé gyakorlatozó honvédek, a kik nyomban értesítették a rendőrséget. Mikor a rendőrbiztos kiment a gyilkosság színhelyére, Török István — mintha semmi sem történt volna — nyugodtan legeltette közelben a juhait. A rendőrbiztos vallatára fogta, de a leányke először tagadt, végre azonban úgy a lelkére beszélt a biztos, hogy töredelmesen bevallotta nagy bűnét. Csupán annyit hozott fal mentségére, hogy Faragó őt bottal megütötte és ezért futotta el a düh annyira, hogy meggyilkolta pajtását.

— **„Jelen!”** A most folyó ellenőrzési szemlék a cseh zede-nek magyar fordítását hozták. Budapest, Debreczenben, Kalocsán megtörtént, hogy a közöshadseregbeli tartalékosok, nem a közös hadsereg szolgálati nyelvén Hierl-rel jelentkeztek, hanem azt mondták: Jelen! Ezért aztán az illető tisztek krudélisan megbüntették az illetőket. Könnyen meglehet, hogy ebből új sérelem lesz, új fegyver bizonyos politikusok kezében, sőt már interpellációkat is hallunk emlegetni. Pedig az egészet el lehetett volna kerülni, ha úgy tesznek, mint most Budapest, a honvédtiszt, a ki, mikor az ellenőr-

zési szemlén egyesek a „Jelen!” helyett „Hier“-t mondtak, azzal simították el az egészet:

— Ne kiáltanak Hier-t, hanem vegyék tudomásul, hogy a honvédségnél a szolgálati nyelv a magyar!

— **A „Petőfi Dalkör”** október 14-én rendezett estélyén a zászólalakra a következő felülfizetések történtek: Komlóssy Arthur elnök 5 korona, dr. Varga Lajos ügyész 2 korona, Borus Béla II. alelnök 3 korona, H. Sinay Ida 2 korona, Földesi Béla 1 korona, Szondi Lajos 2 korona, dr. Medve Kálmán 2 korona, Sinay Gyula 1 korona, Albert Lujza 1 korona, Borus Ferencz 1 korona, Tóth Lajos 2 korona, Darvassy Sándor honv. h. őrmester 60 fillér, Veszprémi Istvánné 1 korona, Kálmánczhey Lajosné 2 korona, Nyirkos János 2 korona, Brodi Henrik 3 korona. Összesen 34 korona 60 fillér. Ezen összeggel a zászólal, mely eddig 995 korona 62 fillér volt, a fenti 34 korona 60 fillérrel 1030 korona 22 fillérre emelkedett. — Fogadják a szíves adakozók a kör nevében nyilvánított hálás köszönetemet. Debreczen, 1899 okt. 14. Nagy Ferencz, a „Petőfi Dalkör” pénztárnoka.

— **Esküvő.** Kiss József t.-szőlősi ev. ref. tanító okt. 24-én délután 3 órakor a h.-bőszörményi templomban esküszik örök hűséget id. Solyom Antal leányának Margit kisasszonynak.

— **Istenitisztelek.** Vasárnap október 25-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következő rendben tartatnak: a nagytemplomban Békely Lajos s. lelkész. A kistemplomban Bagaméry Károly senior. Kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész. Ispótyai templomban K. Tóth Kálmán lelkész.

Jövőheti bünygyi végtárgyalások.

1899-ik év Október hó 25-én, hétfőn:

Váradai Károly s társai ellen, s. testi sértés vétsége. Elek Mihályné ellen, okirat hamisítás vétsége. Varga István s társai ellen, rágalmazás vétsége.

Október hó 24-én, kedden:

Moskovits Béla ellen, zsarolás vétsége. Goldberger Náthán ellen, k. o. hamisítás vétsége. Dudinczy János ellen, sikasztás vétsége.

Október hó 25-én, szerdán:

Böde Imre ellen, hivatali sikasztás vétsége. Tóth Ferencz s társai ellen, halált okozott s. t. sért. Tóth Ferencz ellen, rágalmazás vétsége.

Október hó 26-án csütörtökön:

Szabó István ellen sikasztásnak tekint. büntet. Friedmann József ellen becsületsértés vétsége. M. Tóth Pál s társ. e. g. o. s. t. sértés büne. Hajdu István ellen sikasztás büntete.

Október hó 27-én pénteken:

Pollátsék Ármin ellen m. o. hamisításért. Csizmadia Mihályné ellen zsarolás vétsége. Bereczky Józsefné ellen g. o. ember ölés vétsége. Biró Imre ellen sikasztás vétsége. Sós János ellen lopás vétsége. Deli János ellen tűzvesz okozás vétsége.

Ugyanazon napon ítélethirdetések.

* **Kiváló szerencse.** A mint értesülünk Török és Társa bankháza utjalon bizonyított a vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutolsó húzásnál sok és nagy nyereséget jutott a cég vevőire, sok és nagy nyereséget fizetett ki a szerencsés nyerőknek. Két millióal jóval többet fizetett ki ezen bankház és egy esetben, mely előtűnk véletlenül ismeretes, éppen jókor érkezett a nyereség. A vidéken a Török és társa cég egyik főnöke meglátogatott egy kis hivatalnokot, hogy értesítse egy nagy nyereségről. A mint a hivatalnok szobájába lépett a cégfőnök kíséretével, a hízi asszony éppen vasalt. Férje hollétéről megkérdezte, nagy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: „Az urak csak nem exequálni jöttek?” A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hoztunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn férjét hazahívták és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyereség jutott rájuk, akkor lélegzetet fel ujból és a nagy öröm leírhatatlan volt. Sirva, könnyezve hálálkodtak és elmondták, hogy már a tőnk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztályosorajáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és társa főelárúsihoz, Budapest, Váci-körút 4. Az első osztályú sorsjegyek árai: 1/1 sorsjegy 6 forint, 1/2 sorsjegy 3 frt, 1/4 sorsjegy 1 frt, 50 kr, 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a, legmeglebbebben ajánljuk.

Színház

Érdekes színiesemény fordult elő színpadunkon a múlt hét szombtaján. Shakespeare III-dik Richard-ja került színre, a mely darab nagy közönséget vonzott a színházba. Barth a István próbálkozott meg a nehéz czimszereppel s dicséretre mondjuk, hogy alakítása szorgalmas tanulmányozás számú jelét mutatta. Nem emelkedett a művészi magaslatra, a mely III. Richard megfelelő eljárásához okvetlenül szükséges, de egyes részletek kidolgozása sejtetni engedte, hogy Barthából lesz nem csak jó színész mesterember, de idővel művész is. Tessék igyekezni. Az egész előadás elég lendületes volt, de a kiállítás nagyon is korhadt volt, azaz — szegényes.

Vasárnap délután a „Hamupipőke” című darabban gyönyörködött a sok gyermek s az előadás egészen jó volt.

Este: „Az asszony verve jó” cz. népszínművet nézte a szép számú közönség, a mely jobban fogadta volna, ha egy értékebb darabot vett volna elő az igazgatóság.

Hétfőn és kedden az új szubrette primadonna Perényi Margit mutatkozott be. Első este a „Varrás gyűrű”-ben, másodikik a „Lili” című énekes darabban.

Perényi Margit a kolozsvári és nagyvárad közönségnek dédelgetett kedvence volt, a kihez elég véletlenül jutott a harmadik, a debreczeni közönség, mely — úgy látszik — szintén kedvenczévé fogadja a tagadhatatlan sok művészi tehetséggel megáldott fiatal művésznőt, a ki nem tüneményes tehetség ugyan, de bir mind azon szerencsés tulajdonságokkal, a melyek megkívánatnak ahoz, hogy valaki a művészuó címet kiérdemeje. Hangja elég terjedelmes; képes az érzelmek minden skálájának kellő kifejezésére és szépen tudja kezelni. Játéka kedves, behizelgő. Komjáthy igazgató egy kis „Üdvöskét” fogott Perényi Margitban. Szerencsés ember!

A két darab ismeretes a közönség előtt, épp azért csak annyit jelzünk az előadásokról, hogy azok a kellő színvonalon állottak s a közönség mind a két estéről a legkellemesebb benyomással távozott el.

Szerdán és csütörtökön egy jó ízű s a mi csodálatos, nem szemtelen, sőt eléggé szellemes francia vígjáték került előadásra: „A házi béke.” Jól is teszi az igazgató, ha békét hagy azoknak a szemenszedett francia daraboknak, a melyek arra tanítják a mi jó izlésű hölgyeinket, hogy mikép nem kell mutatni azt, miszerint értik a mit játszanak. Az előadásban T. Halmi Margit jeleskedett, a ki szeretetre méltó kedvességgel játszott a férjével Tanaival. Kiváló alakítást nyújtott Kiss Irén, Tóth és Elek. Jó volt Bartha, Rubos és Szathmári Árpád is. Az egész előadás kerekded és összevágó volt s teljesen megelégedve távozott el a színházból a közönség, egy kellemesen eltöltött est emlékével.

KÖZGAZDASÁG.

Az életbiztosításról.

Takarékosagra int a kor szelleme. Egyrészt azért, mert ijjesztő módon tolong minden pályán a tömeg ember és nyüzsgő sokaságából nem mindenkinek jut kenyér; másrészt mert ezek kezéből csavarja ki az életfentartó eszközt — a gép és még folyton növekvőben van a harc az emberi erő és a masina energiája között. Panasza nyílik az emberi ajk, mint *Madách* mondja Ember tragédiájában: „Több az eszünk, mint a főlk!” Nagy szociális átalakulásoknak kell történniök, hogy kiegyenlítést nyerjen az emberkinál és a kereslet közötti kedvezőtlen arány és csak jövő generációk a szocializmus nivelláló hatását érezni, de míg a társadalom üstjében a jövő életitála forr, addig hallani véljük a kor intelmét, a mely szót a szegényhez, gazdaghoz egyaránt, *„takaríts!”*

Es boldogok, a kik a kor szózatát hallják és követik.

Az életnek legnagyobb bölcsessége szól belőle hozzánk. De mi még messze mögötte vagyunk más kulturálomoknak ezen intelem kellő megértésében, mutatja és szomorúan igazolja ezt az alacsony arányszám, a mely hazánkban az életbiztosítás terjedtségét jelzi. Pedig az észszerű takarításnak éppen az életbiztosítás útján kell megtörténnie, mert hiszen kiszámíthatatlan a sors szélsége és soha sem tudhatjuk, hogy megendettik-e érnünk a következő napot. De mit takaríthatunk, de mit takaríthatunk, ha nem áll rendelkezésünkre hosszú idő a takarításhoz? Míg az életbiztosítás intézményének éppen abban rejlik áldásos és üdvös volta, hogy előre tudjuk, mennyi a takarított összeg, akár felénk subint a halál kaszája, akár nem.

Ha van törvénye a nagy számoknak, ugy még inkább van a fix számoknak törvénye a küzdelmes létben, a mely, hogy meddig tart, nincs halandó, a ki megmondhatná.

A gyászunk könnyűjét ugyan nem, de a nyomornak sok ezer könyvét száritaná fel, ha az életbiztosítás intézménye napjainkban terjedtebb volna nálunk magyaroknál. Pedig még mindig ott tartunk, hogy ügynökök ezrei mozgósítatnak az üzletszerzés céljából és ezeknek valóságos demosthenesi eloquenciát. Ördögös praktikát kell kifejténiök, hogy aránylag szerény eredményt érjenek el, de mennyivel nagyobb azoknak száma, a kik az életbiztosítás lényegét megérténi nem akarják. azt fel nem fogják, jóllehet egy évet sem bírnának felhozni ellene. És ezekből lesznek a gondtelt aggok, az embertársaik kegyelemmorzsáira utalt nyomorogók, a *protodariusz* szűbő.

Volt idő, a mikor sovinizmusunk nem engedte hogy éljünk a biztosítás malasztjával, mikor a külföldnek kellett juttatnunk pénzünket, nem lévén akkor még magyar intézet, a melybe szívesen fordulhattunk volna. Ma azonban másképen áll a dolog. Van magyar alkotásu, magyar vezetésű honi intézetünk nem egy.

Előttünk fekszik egy fiatal intézet tájékoztatója a „Nemzeti Baleset-biztosító Részvénytársaság”, a mely intézet már nem egy babért szerzett magának hasznos közgazdasági ténykedésével. Menten ósdi, avult eszméktől, sok újat alkotott már eddig is a balesetbiztosítás terén, míg legújab-

ban az életbiztosítást véve fel üzletkörébe, el tudta hagyni azt az ösvenyt, melyen már úkapáink jártak és teremtett érdekest és vonzót, a nagyközönségre nézve pedig szokailan előnyös.

Nem kívánjuk jelen cikkünk keretében bővebben ismertetni mindazt a jeles kombinációt, a melyeket a „Nemzeti” életbiztosítási prospectusa tartalmaz, de kiemeljük azt az eddig egyedül álló módozatot, a mely szerint a „Nemzeti” minden évben, kir. közjegyző jelenlétében egy bizonyos (a prospectusban közelebbrol meghatározott) szamu kötvényt húz ki, a mely kihúzott kötvények biztosított összeget, legyenek ezek bármily nagyságuk azonnal kifizetésre kerülnek.

Elképezelhető, hogy milyen előnyt nyújt a „Nemzeti” ezen módozattal biztosító teleinek, a kik közül tobben abban a bizonyos oket nagyon megörvendeztető és anyagilag is súlyosan latba eső elonyben részesülnek, hogy a biztosított tőket, a mely után halálal vagy egy két évtizeden át díjat kellett volna fizetniök, kézre kapják, esetleg már egy-két díjresztet fizetése után is.

Szerencsés idea volt a „Nemzeti” vezetőségétől ezt a biztosítási módozatot kiokoskodni, de méltóan sorakoznak ehez a többi tablázatok is, melyek közül csupán azt emlitjük fel, a mely szerint lehetősé teszi a „Nemzeti”, hogy oly egyenek, kik csak évek multán juthatnak dúsabb keresethez, előre is nagyobb tőket biztosíthassanak, oly módon, hogy öt éven át csak a díj felét fizetik. Látszik ebből is, hogy fiom érzéke van a „Nemzeti”-nek gyakorlati élet igényei iránt, és így a balesetbiztosítás terén szerzett babéraihoz hozzá fogja jogosan tűzhetni azokat, a melyeket az életbiztosítás terén szerezni legjobb uton van.

Debreczeni piacz.

Gabona árak. 1899. okt. 17-én.

		Felső	Közép	Alsó
	ár	ár	ár	
Búza	mm.	7.80	7.70	7.60
Kétszeres	„	6.70	6.60	6.50
Rozs	m.	5.60	5.50	5.40
Árpa	„	5.40	5.30	5.20
Zab	mm.	4.90	4.80	4.70
Tengeri	„	6.30	6.20	6.10

Húsárak.

Marhahús egy kiló 40—52, (kóser) 62 kr. Borjúhús 48—60 kr. Sertéshús 52—64 kr. Juhhús 38—40 kr. Szalonna m.mázsa 42—44, — háj 52 frt

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Gy. Köszönjük a szép verset. Irénjének adja át meleg üdvözlőinket.

B. E. (Csenger.) Ujabb közleményét várjuk. **y-n.** Ugy emlékszünk, hogy ezzel a kérdés-sel már foglalkoztunk. Közérdekű voltánál fogva, még is sort kerítettünk rá.

Cs. V. M. (Klzsvr.) Nagy sor ez a hallgatás.

K. E. (N. Enyed.) Mikor lesz ismét szerencsénk?

Kiadótulajdonos: Zicherman Herman.

WYLTTE.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japán, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvar szállító) ZÜRICHBEN. — Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Chocolat

SUCHARD

Mindenütt

Cacao

kapható.

Kutike
A tej legjobb hozzátéve a betegséget megakadályozza és eltávolítja
gyermeklíst
gyógyszertárakban és drogériákban

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes.

Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy hűg, savas vese-homok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Eladó ház.

Kossuth-utczán, a főtérhez teljesen közel, egy kitűnő karban lévő ház két lakosztálylyal és udvarhoz tartozó kerttel, — mely évenként 1400frtjövedelmet hoz, eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen legjobb hatású szer a Dózsa-féle

Turbolyafü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti.

Egy dohoz ára 30 kr. — 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld DÓZSA ÁRPA D gyógyszerész Esztergom-Tokod.

Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest. 2—12

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig 15—60 évi törlesztésre, 3 és 1/2—4 százalékos kamatra. Birtokos felmondhat bármikor a pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás két hét alatt.

Konvertálás belyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges kötség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-intézet.

Bndapest, VI., Váci-körút 39. 1—3.

== Jövedelmező állás! ==

Első rangu intézet keres helyi ügynököket. — Csekély fáradozás mellett hav 150—200 forint kereset érhető el. — Czim a kiadóhivatalban.

Vidéki nyugdíjasok, katonatisztek, papok, tanítók, állami hivatalnokok és kereskedők al-landó mellékjövedelmre tehetnek szert.

Ajánlatok „R. A.” Debreczen poste restante küldendők. (116) 3—?

500 forintot

fizetnek annak, ki a Bartilla fog-vízének használatát mellett, üvegje 35 kr, valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök. (Csomagolási költség 10 kr.) Bartil a A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/1. Sommergasse 1. Határozottan kérjük Bartilla-főle fog-vizet. Hamisítások följelentéséért jódíjazás adatik. Kapható Debreczenben: Mihálovics Istv. gyógyszerésznél; — Nagyváradon: Wachsmann Alb. Droguistánál, Fő-utca.

**Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben**

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben;
1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	Jutalom
600000	1 jutalom
400000	1 nyer.
200000	1 " "
100000	2 " "
90000	1 " "
80000	1 " "
70000	1 " "
60000	2 " "
40000	1 " "
30000	5 " "
25000	1 " "
20000	7 " "
15000	3 " "
10000	31 " "
5000	67 " "
3000	3 " "
2000	432 " "
1000	763 " "
500	1238 " "
300	90 " "
200	31700 " "
170	3900 " "
130	4900 " "
100	50 " "
80	3900 " "
40	2900 " "
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa uraknak Budapest.

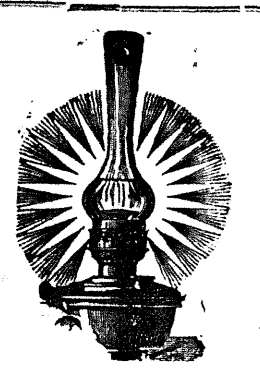
Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt } **utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.** } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-,
lámpa- és konyhaberendezés nagy raktára
DEBRECZENBEN.
ÜZLETHELYISÉG: FŐPIACZ, KOSSUTH-UTCZA SARKÁN.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki nagyrészt község becses tudására juttatni, hogy az idény beálltával dusan összeállított lámpa raktárt rendeztem be.

Tartok raktáron minden jóhírnevű és gyártmányú

álló és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, úgy mint Dittmár-féle nap, kometen, bahu, dupla és 30 40 gyertya lángú meteor-égőkkel, melyekkel eladás előtt mindig kipróbálva szolgállok.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanócokat, lámpaollókat lámpaüveg keféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.:

ét-, thea-, kávé-, mocca-, mosdó- és üvegkészleteimet

francia, angol s több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, disztárgyakat, úgy chinaezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint, továbbá csont- és fanyelű asztali és dessert késeket, mosdó asztalokat minden kivitelben.

Szobadiszitáshoz nagyválasztékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat és korszókat, ugyszintén faldiszeket és szobrokat minden nagyságban.

Ajánlom továbbá az abaujmegei majolika gyár szép kivitelű áruk bizományi raktárát, mely gyártmányból dusan el vagyok látva. Konyhaberendezéshez minden ahhoz való kellékkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál kamatot engedményezek. — Vidékre csomagoló ládát nem számítok. — Vidéki megrendelésekre a csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelősséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

Ifj. PÁJER JÓZSEF.

(109.) 4—12.

Alapítotott 1782.

KONTSEK GÉZA

előbb Gaszner Károly
fűszer-, csmege-, bor-, ásványviz- és mag-kereskedése
DEBRECEN, Kossuth-utca 11.

A földművelésügyi m. kir. minisztérium felügyelete és a magyar bormézők ország. szövetségének vezetése alatt álló
m. kir. országos központi mintapinceze

BORAI NAK

főraktára

== Debreczen és vidéke részére. ==

Hazánk összes kiválóbb borkészítők, eredeti palackozott asztali, pesenye-, csmege- és gyógyborai óriási választékban és feltétlen természetesen minőségben állandóan kaphatók.

Magyarországonban mely e szakmában az ország legrégibb üzletei közé tartozik, mindenkor a legjobb mezőgazdasági-, konyhakerti- s erdűi virágnagyvak fajtáit s csiraképes minőségben kaphatók.

Nem bizományi raktár, hanem direkt összeköttetések a continens első magtermelőivel.

Arjegyzékkel kívánatra készséggel bérmentve szolgálók.

Legnagyobb és legolcsóbb butorraktár

LAMBERGER és TÁRSA

Debreczen, Üzlet: Piacz-utca 44. (Dr. Ujfalussy ház.)
Gyártelep: Arany János-utca 5. szám.

Ajánlják dusan felszerelt és modern izlésű butoraktárakat, a melyek ujonnan berendezett gyárunkban a legjobb anyagból készülnek és a melyek a legkedvezőbb áron szerezhetők meg.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri Tisztelettel

Lamberger és Társa.

Az érdeklődők dusan berendezett üzleti raktárainkat bármikor megtekinthetik.

2—?

KLEIN TESTVÉREK ELSŐ KÖZVETÍTŐ ÉS TUDAKOZÓ INTÉZETE.

Gróf Dégenfeld-tér 3. sz. (ezelőtt Rózsa-tér).
156-dik számú telefon állomás,

Fölkéretnek mindazon földbirtokosok, kiknek földjük volna kiadó esetleg eladó, hogy azokat közvetítő intézetemben előjegyeztetni sziveskedjenek.

Széchenyi utcán egy szép különálló 5 szobás lakás a hozzátartozókkal együtt november 1-től kiadó. 510.

Eladó ház czuczai földdel Darabos-utcán, melynek tiszta jövedelme 650 frt, tartott ára csak 9500frt. 496.

Eladó ház bormérő joggal a Csapó-utcán, mely áll 5 szoba, 2 konyha, kamara és a hozzátartozókból. Értekezhetni Klein testvérek intézetében. 511.

Fűszer — rőfös üzlet egy vidéki városban — jó forgalmu — átadatik. 512.

Egy nyoloz lőerejű Roboi-féle gép felszerelve olcsó árban eladó. Értekezhetni Klein testvérek irodájában. 515.

Egy igen jövedelmező üzlethez egy társ 1200 frttal kerestetik. 514.

Egy utcái szoba előszobával, kamarával együtt bérbeadó. 516.

Műve t úri ember 1—400 biztosítékkal pénzbeszedő, felügyelő vagy más bizalmi állást keres. 512.

Gazdatiszti — számtartói állást keres egy a könyvelésben is jártas, gazdaságban jelenleg is alkalmazásban levő egyén. 511.

Ház eladó, vagy bérbeadó közel a Collégiumhoz, mely áll 3 szoba és a hozzátartozókból 514.

Egy, 20 kö etből álló német „Conversations-Lexikon“, kemény táblába csinosan bekötve, igen jutányos áron eladó. Értekezhetni irodámban.

Nevelő fiú 16 éves IV. gimnásiumot végzett alkalmazást keres. (509)

Fényirdába tisztességes tanulónak való fiú felvétetik. 505

Fürdő kiadó. Egy 26 ezer lakossal bíró városban jó menetű gőz és kád fürdő mulatóhelylyel, vendéglő és italmérési joggal kedvező feltételek mellett kiadó. — Értekezhetni Klein testvérek tudakozó intézetében.

Ujostásu tanyaföld 32 hold 1005 ööl közel Debreczen városához eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni Klein testvérek tudakozó intézetében. 511.

Kertészet első rendű, régen fennálló, összes berendezéssel vagy a nélkül szabad kézből eladó. — Értekezhetni irodámban. 506.

Eladó tanyaföld gazdasági épületekkel 1 hold szőlővel a Diószegi-út mellett. Értekezhetni irodámban. 508.

Üzlet helyiség különösen rőfös üzletnek alkalmas B.-ujvárosban, mellék szobával kiadó. 513.

Irodaszolgának állást keres egy tisztességes fiatal ember. — Értekezhetni Klein testvérek tudakozó intézetében. 513

Az ezen rovatokban közöltetk iránt felvilágosítást ad s egy ily közlemény 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közléstesz.